

GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG, AN NINH TRONG SỰ NGHIỆP XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC HIỆN NAY

Trung tướng, PGS.TS.
Nguyễn Văn Bạo

Giám đốc Học viện Chính trị - Bộ Quốc phòng

Article history

Received: 04/3/2023

Accepted: 28/3/2023

Published: 10/4/2023

Keywords

National defense and security education, postgraduate training, the cause of national construction and defense

ABSTRACT

National defense and security education is an activity aimed at fostering national defense and security knowledge, arousing patriotism, national pride, and self-respect, raising awareness, responsibility, and self-discipline in performing tasks of national defense and security, and safeguarding the Socialist Vietnamese Homeland. In recent years, thanks to the drastic leadership and directions of Party committees, authorities, heads of agencies, organizations and councils of National defense and security education at all levels, the work of national defense and security education has gained positive results. Facing requirements of the cause of Homeland building and safeguarding nowadays, it is required to continue to improve quality and effectiveness of national defense and security education through comprehensive and synchronous implementation of essential solutions.

1. Mở đầu

Giáo dục quốc phòng và an ninh là một bộ phận quan trọng của nền giáo dục quốc dân, một nội dung cơ bản trong xây dựng nền quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân, giữ vị trí đặc biệt quan trọng trong công tác quốc phòng và an ninh của Đảng, Nhà nước nhằm bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh, khơi dậy lòng yêu nước, niềm tự hào, tự tôn của dân tộc, nâng cao ý thức, trách nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh. Trước yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, đòi hỏi các cấp, các ngành, địa phương cần tiếp tục quán triệt sâu sắc quan điểm, đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước về giáo dục quốc phòng và an ninh, thực hiện đồng bộ các giải pháp để nâng cao hơn nữa chất lượng công tác giáo dục quốc phòng và an ninh trong tình hình mới, đảm bảo đạt được mục tiêu giáo dục quốc phòng và an ninh mà tại Điều 4, Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh chỉ rõ: “*Giáo dục cho công dân về kiến thức quốc phòng và an ninh để phát huy tinh thần yêu nước, truyền thống dựng nước và giữ nước, lòng tự hào, tự tôn dân tộc, nâng cao ý thức, trách nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa*” (Quốc hội, 2013).

Bài báo trình bày thực trạng công tác giáo dục quốc phòng và an ninh thời gian qua, từ đó đưa ra một số giải pháp nâng cao hiệu quả công tác giáo dục quốc phòng và an ninh trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Thực trạng công tác giáo dục quốc phòng, an ninh thời gian qua

Trong những năm qua, nhất là khi đại dịch Covid-19 diễn biến phức tạp, ảnh hưởng trực tiếp đến các lĩnh vực kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh và đối ngoại, ... trong đó có công tác giáo dục quốc phòng và an ninh. Song cấp ủy, chính quyền, người đứng đầu cơ quan, tổ chức, hội đồng giáo dục quốc phòng và an ninh các cấp đã lãnh đạo, chỉ đạo quyết liệt công tác giáo dục quốc phòng và an ninh, thu được kết quả tích cực. Biểu hiện, trước hết là, các ban, bộ, ngành Trung ương, hội đồng giáo dục quốc phòng và an ninh các cấp đã quán triệt, triển khai thực hiện nghiêm các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, pháp luật của Nhà nước, kế hoạch công tác năm của Hội đồng Giáo dục quốc phòng và an ninh Trung ương; tham mưu cho Chính phủ và theo thẩm quyền ban hành các văn bản quy phạm pháp luật, như: Quyết định số 517/QĐ-TTg, ngày 01/4/2021 của Thủ tướng Chính phủ; Quyết định số 45/QĐ-TTg ngày 10/1/2020 của Thủ tướng Chính phủ; Quyết định số 1013/QĐ-TTg ngày 29/6/2021 của Thủ tướng Chính phủ; Quyết định số 1870/QĐ-BQP ngày 19/6/2021 của Bộ Quốc phòng. Những quyết định này đã tạo hành lang pháp lý để triển khai thực hiện giáo dục quốc phòng và an ninh phù hợp với tình hình thực tiễn.

Bên cạnh đó, cơ quan Thường trực Hội đồng Giáo dục quốc phòng và an ninh Trung ương đã nắm chắc tình hình, kịp thời tham mưu, đề xuất chủ trương, biện pháp thực hiện trên phạm vi cả nước. Chủ trì, phối hợp với cơ quan chức năng chỉ đạo, hướng dẫn kiện toàn Hội đồng giáo dục quốc phòng và an ninh các cấp sau Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XV và Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021-2026. Triển khai các đề án,

dự án về công tác giáo dục quốc phòng và an ninh theo quy định của pháp luật, phù hợp với tình hình thực tiễn. Tích cực, chủ động tổ chức giáo dục, bồi dưỡng, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho các đối tượng bằng nhiều hình thức, phương pháp sáng tạo, thiết thực, hiệu quả, góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cán bộ, đảng viên, học sinh, sinh viên và nhân dân nhất là đội ngũ cán bộ chủ trì các cấp về nhiệm vụ quốc phòng và an ninh trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Báo cáo Kết quả công tác giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2021, phương hướng, nhiệm vụ giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2022 của Hội đồng Giáo dục quốc phòng và an ninh Trung ương khẳng định: Thông qua giáo dục quốc phòng và an ninh đã làm chuyên biến nhận thức và trách nhiệm của đội ngũ cán bộ, đảng viên và toàn dân, góp phần thiết thực vào việc xây dựng, củng cố nền quốc phòng toàn dân, thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân vững chắc từ cơ sở, để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới. Trong Báo cáo tại Hội nghị Tổng kết công tác quốc phòng ở bộ, ngành Trung ương, địa phương năm 2022 của Hội đồng Giáo dục quốc phòng và an ninh Trung ương đánh giá: Công tác quốc phòng ở bộ, ngành Trung ương, địa phương đã được triển khai, hoàn thành toàn diện chỉ tiêu, kế hoạch đề ra, nhiều nhiệm vụ hoàn thành tốt, có nhiệm vụ hoàn thành xuất sắc. Trong đó, công tác giáo dục quốc phòng và an ninh có nhiều đổi mới, đạt kết quả tốt. Toàn quốc đã bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh cho hơn 327.000 lượt đối tượng.

Đặc biệt, quá trình triển khai công tác giáo dục quốc phòng và an ninh, các ban, bộ, ngành Trung ương, địa phương, nhà trường, trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh thực hiện đúng chương trình, nội dung môn học giáo dục quốc phòng và an ninh cho học sinh, sinh viên; đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng tích cực, ứng dụng công nghệ thông tin vào dạy - học, bảo đảm phù hợp với điều kiện thực tiễn. Quan tâm bồi dưỡng, tập huấn nâng cao trình độ cho đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên, giảng viên. Công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho toàn dân được các địa phương quan tâm đẩy mạnh với nội dung, hình thức phong phú, đa dạng và thu được kết quả tích cực. Các cơ quan báo, đài phát thanh và truyền hình Trung ương, địa phương đều tăng chuyên trang, chuyên mục, thời lượng phát sóng chương trình quốc phòng và an ninh, nhằm tuyên truyền các quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật Nhà nước, nhất là những quan điểm, chủ trương, tư duy mới của Đảng trong Nghị quyết Đại hội XIII về quốc phòng và an ninh; âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch,... Các địa phương thường xuyên đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp tuyên truyền, chú trọng tuyên truyền về quốc phòng và an ninh cho người dân ở các xã khu vực biên giới, hải đảo, miền núi, vùng sâu, vùng xa trọng điểm. Các đơn vị Quân đội, Công an, Dân quân tự vệ đã kết hợp thực hiện nhiệm vụ làm công tác dân vận với tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh, mang lại hiệu quả thiết thực.

Tuy nhiên, bên cạnh kết quả đạt được, việc quán triệt, triển khai thực hiện các chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về giáo dục, bồi dưỡng, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh ở một số nơi chưa đầy đủ, sâu sắc. Nhận thức của một bộ phận cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp, trong đó có cả cán bộ chủ chốt về công tác giáo dục quốc phòng và an ninh chưa đầy đủ và toàn diện. Một số ban, bộ, ngành, địa phương chưa coi trọng đúng mức công tác giáo dục quốc phòng và an ninh cho các đối tượng nên việc tổ chức thực hiện công tác này có mặt còn hạn chế, chất lượng chưa cao (Hội đồng Giáo dục quốc phòng và an ninh Trung ương, 2022). Công tác quản lý nhà nước ở một số ban, bộ, ngành Trung ương, địa phương chưa được phát huy đầy đủ; sự phối hợp giữa cơ quan, tổ chức thuộc các ban, bộ, ngành Trung ương với địa phương trong việc rà soát số lượng, phân loại đối tượng bồi dưỡng theo nhiệm kỳ có mặt chưa chặt chẽ. Chương trình, nội dung giáo dục quốc phòng và an ninh có mặt chưa theo kịp sự phát triển của tình hình thế giới, khu vực, chưa đáp ứng đầy đủ yêu cầu tăng cường quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc trong điều kiện đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và hội nhập quốc tế sâu rộng trên các lĩnh vực. Hình thức, biện pháp giáo dục quốc phòng và an ninh chưa phong phú, sinh động. Đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh ở các cơ sở giáo dục và đào tạo, trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh trên phạm vi cả nước còn thiếu về số lượng, có mặt chưa đáp ứng yêu cầu đề ra về chất lượng. Chất lượng dạy - học môn học ở một số cơ sở giáo dục chưa cao, kỹ năng thực hành của học sinh, sinh viên có nội dung chưa đáp ứng yêu cầu đề ra (Hội đồng Giáo dục quốc phòng và an ninh Trung ương, 2023). Việc thực hiện quy định liên kết giáo dục quốc phòng và an ninh ở một số cơ sở đào tạo chưa nghiêm; công tác bảo đảm cơ sở vật chất, nhất là thao trường, bãi tập cùng các trang, thiết bị dạy học ở một số trường cao đẳng, cơ sở giáo dục đại học được giao tự chủ môn học chưa bảo đảm theo quy định, việc triển khai xây dựng các trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh theo Quyết định 161/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ chưa bảo đảm tiến độ,... Chính những hạn chế này đã làm ảnh hưởng đến chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh trong thời gian qua.

Trong những năm tới, tình hình thế giới và khu vực tiếp tục có những diễn biến mới, phức tạp. Ở trong nước, bên cạnh thời cơ và thuận lợi, nước ta vẫn đang phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức. Các thế lực thù địch đẩy mạnh

âm mưu, hoạt động “diễn biến hòa bình”, thúc đẩy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ ta. Nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa nói chung, công tác giáo dục quốc phòng và an ninh nói riêng đang đặt ra những yêu cầu mới cao hơn. Điều này đòi hỏi công tác giáo dục quốc phòng và an ninh phải tiếp tục được đổi mới, nâng cao chất lượng và hiệu quả hơn nữa; phải được tiến hành toàn diện, đồng bộ, có chiều sâu, tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức và trách nhiệm đối với nhiệm vụ tăng cường quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

2.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác giáo dục quốc phòng, an ninh trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay

Một là, nâng cao nhận thức và tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền, người đứng đầu cơ quan, tổ chức các cấp về nhiệm vụ giáo dục quốc phòng và an ninh

Các cấp, các ngành tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức cho toàn dân, trước hết là đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý, chủ trì, chủ chốt các cấp về vị trí, vai trò của công tác giáo dục quốc phòng và an ninh trong tình hình hiện nay. Về nhận thức, cần thấy rõ giáo dục quốc phòng và an ninh là vấn đề có ý nghĩa chiến lược, nội dung quan trọng trong công tác quốc phòng và an ninh ở các ban, bộ, ngành, địa phương; biện pháp thiết thực góp phần xây dựng tiềm lực chính trị - tinh thần, xây dựng “thế trận lòng dân”, tạo nền tảng xây dựng nền quốc phòng toàn dân, thế trận quốc phòng toàn dân gắn với nền an ninh nhân dân và thế trận an ninh nhân dân vững mạnh.

Theo đó, các ban, bộ, ngành, địa phương và lực lượng vũ trang tiếp tục quán triệt sâu sắc chỉ thị, nghị quyết của Đảng, pháp luật của Nhà nước về công tác giáo dục quốc phòng và an ninh, trọng tâm là Chỉ thị số 12-CT/TW, ngày 03/5/2007 của Bộ Chính trị (khóa X); Đặc biệt là Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2013, Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng; Quy định số 07-QĐ/BTCTW, ngày 16/4/2008 của Ban Tổ chức Trung ương về tiêu chuẩn kiến thức quốc phòng và an ninh cho cán bộ, đảng viên và các văn bản quy phạm pháp luật mới ban hành, như: Thông tư số 172/2020/TT-BQP, ngày 30/12/2020 của Bộ Quốc phòng về chương trình khung bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh; Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT, ngày 18/3/2020 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về Chương trình giáo dục quốc phòng và an ninh trong trường trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục đại học... Trên cơ sở đó, huy động sức mạnh, sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị và toàn dân, sự phối hợp, hiệp đồng chặt chẽ giữa các lực lượng, phát huy hiệu quả lãnh đạo của cấp ủy, sự quản lý, điều hành của chính quyền và người đứng đầu các cơ quan, tổ chức đối với công tác giáo dục, bồi dưỡng, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh. Coi đây là một trong những nhiệm vụ trọng tâm, một tiêu chí đánh giá năng lực lãnh đạo, quản lý của cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền và cán bộ chủ trì các cấp. Các ban, bộ, ngành Trung ương, địa phương theo chức năng, nhiệm vụ tích cực đổi mới, tăng cường công tác quản lý nhà nước, hiệu quả phối hợp trong thực hiện công tác này. Thường xuyên rà soát, bổ sung, đẩy mạnh thực hiện các kế hoạch, chương trình hành động, đề án về giáo dục quốc phòng và an ninh, phù hợp với điều kiện của cơ quan, đơn vị, địa phương mình.

Hai là, kịp thời kiện toàn, củng cố, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của hội đồng giáo dục quốc phòng và an ninh các cấp

Cơ quan thường trực hội đồng các cấp thường xuyên rà soát, tham mưu cho cấp ủy, chính quyền cùng cấp bổ sung, kiện toàn hội đồng bảo đảm số lượng, cơ cấu, thành phần hợp lý; xây dựng, hoàn thiện quy chế hoạt động, phát huy vai trò, trách nhiệm của từng thành viên trong hội đồng. Chú trọng nâng cao hiệu quả công tác phối hợp giữa các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể trong triển khai thực hiện; chất lượng tham mưu, dự báo, hướng dẫn các cơ quan, đơn vị trong tổ chức bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh cho các đối tượng; giáo dục quốc phòng và an ninh cho học sinh, sinh viên; tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho toàn dân, bảo đảm thích ứng an toàn, linh hoạt. Đồng thời, tăng cường kiểm tra, thanh tra các cơ quan, đơn vị, địa phương thuộc quyền, kịp thời nhân rộng những điển hình tiên tiến, kinh nghiệm, cách làm hay, khắc phục, chấn chỉnh yếu kém trong chỉ đạo, tổ chức thực hiện nhiệm vụ giáo dục quốc phòng và an ninh.

Ba là, đẩy mạnh đổi mới nội dung, hình thức giáo dục quốc phòng và an ninh

Quán triệt sâu sắc chủ trương Đại hội XIII của Đảng về “Đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh cho cán bộ, công chức và cho toàn dân, bảo đảm phù hợp với từng đối tượng. Chú trọng giáo dục, thống nhất, nâng cao nhận thức về đối tác và đối tượng; nắm vững đường lối, quan điểm, yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới”, trước hết phải bám sát, cập nhật quan điểm, tư duy, phát triển mới về đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng mà Đại hội XIII đã tổng kết. Trong đó, thống nhất, nâng cao nhận thức, tư duy, về: đối tác, đối tượng; bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa; kết hợp đấu tranh vũ trang với đấu tranh phi vũ trang; giữ vững độc lập, tự chủ trong điều kiện mở rộng hợp tác quốc tế; kết hợp chặt chẽ phát triển kinh tế, xã hội với tăng cường quốc phòng và an ninh và đối ngoại... Theo đó, các ban, bộ, ngành, trước hết là các bộ: Bộ

Quốc phòng, Bộ Công an, Bộ Giáo dục và Đào tạo cần chủ động phối hợp nghiên cứu, đề xuất sửa đổi chương trình, bổ sung nội dung giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh phù hợp với từng đối tượng và tình hình thực tiễn, nhất là cán bộ chủ trì các địa phương, ban, bộ, ngành. Đây vừa là đối tượng, vừa là chủ thể trong công tác giáo dục quốc phòng và an ninh của địa phương, đơn vị mình.

Đối với công tác tuyên truyền cho toàn dân, Hội đồng Giáo dục quốc phòng và an ninh Trung ương tiếp tục phối hợp chặt chẽ với Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông, các cơ quan báo chí xây dựng chương trình, kế hoạch, đề án; tăng chuyên trang, chuyên mục, đa dạng nội dung tuyên truyền; phát huy thế mạnh của phương tiện thông tin đại chúng, mạng xã hội và đội ngũ báo cáo viên để tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh đến mọi tầng lớp nhân dân. Cùng với đó, các địa phương tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho toàn dân. Nội dung tuyên truyền, phổ biến bảo đảm phong phú, hình thức đa dạng, phương pháp linh hoạt, phù hợp với vùng, miền, đề đồng bào dễ hiểu, dễ nhớ, dễ thực hiện. Cùng với nâng cao chất lượng tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho toàn dân trên các phương tiện thông tin đại chúng, các địa phương cần coi trọng hình thức tuyên truyền miệng, tuyên truyền bằng tiếng dân tộc thiểu số, nhất là đối với đồng bào ở vùng cao, vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới, hải đảo. Khuyến khích cách làm sáng tạo của các địa phương, đơn vị, phù hợp với hoàn cảnh thực tế, nhằm đưa công tác này vào chiều sâu, thực sự biến thành sức mạnh, tiềm lực quốc phòng và an ninh, đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Bốn là, chú trọng nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên và các lực lượng tham gia giáo dục quốc phòng và an ninh

Chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh cho các đối tượng là kết quả tổng hợp của nhiều nhân tố, liên quan đến tất cả các khâu, các bước của quá trình giáo dục, bồi dưỡng. Trong đó, chất lượng đội ngũ giảng viên và các lực lượng tham gia giáo dục quốc phòng và an ninh có vị trí đặc biệt quan trọng. Do đó, nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên và các lực lượng tham gia giáo dục quốc phòng và an ninh là một trong những giải pháp rất quan trọng trong đổi mới giáo dục quốc phòng và an ninh cho các đối tượng hiện nay. Các cơ quan tham mưu cần điều tra, khảo sát, đánh giá đúng thực trạng đội ngũ giảng viên, các lực lượng tham gia giáo dục quốc phòng và an ninh; xây dựng chiến lược, kế hoạch, quy hoạch đào tạo, bồi dưỡng đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục quốc phòng và an ninh trong thời kỳ mới. Chuẩn hóa đội ngũ giảng viên và các lực lượng tham gia giáo dục quốc phòng và an ninh cho từng ngành học, môn học cụ thể. Những tiêu chuẩn, chức danh cụ thể được xây dựng vừa là tiêu chí để các nhà trường bồi dưỡng, sử dụng đội ngũ giảng viên, cán bộ quản lý, nhân viên phục vụ của mình, đồng thời là mục tiêu để mọi người tự học tập, tu dưỡng phấn đấu tự hoàn thiện mình. Thường xuyên bồi dưỡng, tập huấn nâng cao năng lực toàn diện cho đội ngũ giảng viên về nhận thức, nội dung, phương pháp giáo dục quốc phòng và an ninh; có chế độ, cơ chế, chính sách động viên tinh thần tự học tập của đội ngũ giảng viên, cán bộ làm công tác này. Đối với cán bộ công tác ở cơ quan tham mưu, giúp việc cho cấp ủy các cấp phải được lựa chọn kỹ về cả phẩm chất và năng lực. Ngoài tiêu chuẩn chung, đội ngũ này cần phải có trình độ chỉ huy, tổ chức quân sự, có nhãn quan chính trị nhạy bén, khả năng phân tích tổng hợp; đồng thời, là những chuyên gia trên lĩnh vực mình phụ trách để tham mưu, đề xuất nhiều biện pháp phù hợp cho lãnh đạo, chỉ huy góp phần nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh.

Năm là, tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra, sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm công tác giáo dục quốc phòng và an ninh

Kiểm tra, thanh tra là những nội dung quản lý nhà nước về giáo dục quốc phòng và an ninh, được quy định cụ thể trong Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh. Bộ Quốc phòng, Bộ Công an và ủy ban nhân dân các cấp cần tiếp tục phát huy tốt vai trò, đồng thời thường xuyên phối hợp, tiến hành kiểm tra, thanh tra nghiêm túc hoạt động giáo dục, bồi dưỡng, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho các đối tượng. Kết hợp linh hoạt giữa kiểm tra, thanh tra thường xuyên, định kỳ và đột xuất, tập trung vào việc chấp hành các quy định của pháp luật về giáo dục, bồi dưỡng, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh. Hoạt động kiểm tra, thanh tra phải bảo đảm thiết thực, hiệu quả, không gây phiền hà, cản trở hoạt động của cơ sở giáo dục, tập trung vào đánh giá đúng thực tiễn, kiên quyết khắc phục “bệnh” thành tích. Thông qua kiểm tra, thanh tra kịp thời biểu dương, khen thưởng những gương “người tốt, việc tốt”, nhân rộng những điển hình tiên tiến trong giáo dục, bồi dưỡng, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh; có biện pháp khắc phục những hạn chế, giải quyết dứt điểm vướng mắc, bất cập nảy sinh trong quá trình tổ chức giáo dục, bồi dưỡng, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho các đối tượng.

Hội đồng giáo dục quốc phòng và an ninh các cấp, các cơ sở giáo dục và đào tạo, trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh được giao nhiệm vụ giáo dục, bồi dưỡng, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho các đối tượng và các cơ quan chức năng phải thường xuyên làm tốt công tác sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm hoạt động giáo dục, bồi dưỡng, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho từng đối tượng. Hoạt động sơ kết, tổng kết cần

hướng vào việc đánh giá chính xác những kết quả đã đạt được, mức độ đáp ứng của chương trình, nội dung, phương pháp giáo dục, bồi dưỡng, tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh với yêu cầu của nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Qua sơ kết, tổng kết chỉ ra được hạn chế, vướng mắc, thiếu sót của cơ chế, quy định hiện hành, từ đó kịp thời tham mưu, tư vấn cho Đảng, Chính phủ và các ban, bộ, ngành chức năng bổ sung, hoàn thiện, chuẩn hóa các quy định của Nhà nước về giáo dục, bồi dưỡng và tuyên truyền, phổ biến kiến thức quốc phòng và an ninh cho các đối tượng hướng tới nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Sáu là, quan tâm bảo đảm cơ sở vật chất, phương tiện, trang bị kỹ thuật, thiết bị dạy học cho giáo dục quốc phòng và an ninh

Các bộ, ngành Trung ương, địa phương và nhà trường tiếp tục đầu tư xây dựng cơ bản các trung tâm theo Quyết định số 161/QĐ-TTg, ngày 30/01/2015 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch hệ thống trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh giai đoạn 2015-2020 và những năm tiếp theo; Quyết định số 1841/QĐ-TTg, ngày 18/11/2020 của Thủ tướng Chính phủ bổ sung quy hoạch hệ thống trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050. Cùng với đó, đẩy mạnh nâng cấp cơ sở vật chất, hệ thống giảng đường, phòng học chuyên dùng, thao trường, bãi tập cho các trung tâm đang hoạt động. Các trường cao đẳng, cơ sở giáo dục đại học được tự chủ môn học tăng cường mua sắm bổ sung vật chất, trang thiết bị dạy học, mô hình học cụ; củng cố, nâng cấp thao trường, bãi tập, giảng đường, phòng học chuyên dùng theo quy định hiện hành. Đồng thời, phối hợp với cơ quan chức năng đảm bảo giáo trình bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh cho các đối tượng; biên soạn, ban hành giáo trình, sách giáo khoa môn học giáo dục quốc phòng và an ninh trong trường trung học phổ thông, cơ sở giáo dục đại học, cơ sở giáo dục nghề nghiệp theo đúng lộ trình. Qua đó, góp phần nâng cao hơn nữa chất lượng công tác giáo dục quốc phòng và an ninh, đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

3. Kết luận

Giáo dục quốc phòng và an ninh trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay đặt ra phải tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác quan trọng này. Đây là vấn đề có ý nghĩa rất cấp bách hiện nay, đòi hỏi mỗi cán bộ, đảng viên phải quán triệt sâu sắc đường lối, quan điểm của Đảng về quốc phòng và an ninh; thống nhất về nhận thức, tư tưởng và hành động, triển khai thực hiện tốt chủ trương về giáo dục quốc phòng và an ninh theo tinh thần Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng: “Thực hiện tốt công tác giáo dục quốc phòng và an ninh, nâng cao nhận thức, trách nhiệm, hành động của toàn dân đối với nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, củng cố quốc phòng và an ninh. Khai thác mọi nguồn lực, tiềm năng, thế mạnh để xây dựng tiềm lực quốc phòng và an ninh gắn với phát triển kinh tế, văn hoá, xã hội”, góp phần tăng cường quốc phòng và an ninh, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới.

Tài liệu tham khảo

Bộ Quốc phòng (2020). *Chương trình, nội dung bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh cho đối tượng trong cơ quan, tổ chức của Nhà nước, tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội, doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước, đơn vị sự nghiệp ngoài công lập* (ban hành kèm theo Thông tư số 172/2020/TT-BQP ngày 30/12/2020 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng).

Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII* (Tập I). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.

Hội đồng Giáo dục quốc phòng và an ninh Trung ương (2022). *Báo cáo kết quả công tác giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2021 và phương hướng, nhiệm vụ giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2022* (Số 06/BC-HĐGDQP&ANTW, ngày 13/01/2022).

Hội đồng Giáo dục quốc phòng và an ninh Trung ương (2023). *Báo cáo kết quả công tác giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2022 và phương hướng, nhiệm vụ giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2023* (số 06/BC-HĐGDQPANTW, ngày 21/2/2023).

Lương Cường (2019). *Đổi mới và tăng cường bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh cho cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới*. Website Tổ chức Nhà nước: <https://tcnn.vn/news/>, ngày 26/02/2019.

Quốc hội (2013). *Luật Giáo dục quốc phòng, an ninh*. Luật số 30/2013/QH13, ban hành ngày 19/6/2013.

Quốc hội (2018). *Luật Quốc phòng*. Luật số 22/2018/QH14, ngày 08/6/2018.